

Legislativa v práci nutričního terapeuta se specializací

Ochrana veřejného zdraví

Mgr. Aleš Peřina, Ph. D.

Co je veřejné zdraví?

- Veřejným zdravím je zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin.
- Veřejné zdraví je také veřejný zájem společnosti či její prospěch. Potřeba veřejného zdraví se však , pokaždé nemusí plně překrývat s potřebami každého jednotlivce. Realizuje se vždy v určitém kontextu politické orientace a společenského rozvoje a směřuje k řešení aktuálních problémů společnosti *(Heger, 2012)*

Základní struktura legislativy v OVZ

- Přímě použitelné předpisy ES (nařízení)
- Směrnice ES
- Zákony
- Vyhlášky
- Nařízení vlády
- *Metodické pokyny a výklady ministerstev*

Na začátku všeho je stavba

- Stavební zákon (zák. č. 183/2006 Sb.)
  - Povolování staveb
  - OOVZ jako dotčený orgán dle § 77 z. č. 258/2000 Sb. Vydává závazné stanovisko
  - Splnění obecně technických požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví
- Vyhláška č. 268/2009 Sb. O obecných technických požadavcích na stavby
  - Zásobování vodou, odvádění odpadů, větrání, vytápění, osvětlení, ochrana před hlukem a vibracemi a zejména speciální požadavky podle typu stavby mají i hygienická a epidemiologická hlediska
- Kolaudace

Zákon č. 258/2000 Sb. O ochraně veřejného zdraví

- Zákon stanoví práva a povinnosti fyzických osob v OVZ, soustavu orgánů státní správy a působnost dalších orgánů státní správy
- Státní správu zajišťují orgány ochrany veřejného zdraví (OOVZ)
  - Ministerstvo zdravotnictví, Krajské hygienické stanice, zdravotní ústavy a Státní zdravotní ústav
  - Ministerstvo obrany a ministerstvo vnitra
- Při výkonu státního zdravotního dozoru dozírají, zda osoby plní povinnosti stanovené k ochraně veřejného zdraví

Obsah zákona o ochraně veřejného zdraví

- Hlava I. práva a povinnosti osob
  - Pojmy
- Hlava II. Péče o životní a pracovní podmínky
- Hlava III. Předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění
  - Díl 1. Očkování a spolupráce orgánů ochrany veřejného zdraví s poskytovateli zdravotních služeb
  - Díl 2. Ochranná dezinfekce, dezinsekce a deratizace
  - Díl 3. Postup při zjištění výskytu infekčního onemocnění
  - Díl 4. Podmínky vyšetřování nákazy vyvolané virem lidského imunodeficitu
- Hlava IV. Další povinnosti osob
- Hlava V. Státní správa v ochraně veřejného zdraví

Hlava II.: Péče o životní a pracovní podmínky

- Díl 1: Voda a výrobky přicházející do přímého styku s vodou, chemické látky, chemické směsi a vodárenské technologie, koupaliště a sauny
- Díl 2: Podmínky pro výchovu, vzdělávání a zotavení dětí a mladistvých, podmínky vnitřního prostředí stavby a hygienické požadavky na venkovní hrací plochy pro hry dětí
- Díl 3: Hygienické požadavky na **provoz zdravotnických zařízení** a některých zařízení sociálních služeb
- Díl 4: Hygienické požadavky na **výkon činností epidemiologicky závažných** a ubytovací služby
- Díl 5: Hygienické požadavky na předměty běžného užívání
- Díl 6: Ochrana před hlukem, vibracemi a neionizujícím zářením
- Díl 7: Ochrana zdraví při práci
- Díl 8: Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi

Hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a některých zařízení sociálních služeb (díl 3 zák.)

- Osoba poskytující péči
  - Povinnost provádět hygienická a protiepidemická opatření k předcházení vzniku a šíření infekcí spojených se zdravotní péčí; při výskytu infekce nebo podezření na ni zjistit příčiny, zdroje a zajistit protiepidemická opatření, hlášení
  - Povinnost stanovit podmínky ošetřování fyzických osob, režim dne a režim stravování v provozním řádu
  - Při manipulaci se stravou se postupuje podle vyhl. č. 137/2004 Sb. a Nařízení ES č. 852/2004
  - Zajistit zásobování vodou, úklid, režim prádla a odpadů, výkon a kontrolu dezinfekce, sterilizace a vyššího stupně dezinfekce
- Provozní řád musí být vždy schválen OOVZ ještě před zahájením činnosti.
  - Vzory PŘ obvykle dostupné na webových stránkách místně příslušných OOVZ

Rámcový obsah provozního řádu

- Dle vyhl. č. 306/2012 Sb. – zdrav. zařízení
  - Vymezení druhu a rozsahu činnosti, stavebně-technické zabezpečení, umístění, dispozice, voda, větrání, osvětlení, hluk...
  - Křížení činností
  - Osobní a pracovní oděv a jiné potřeby, návštěvy
  - Péče o zařízení a přístroje
  - Pravidla úklidu a dekontaminace prostředí
  - Manipulace s odpady s ohledem na nebezpečné vlastnosti
  - Požadavky na pracovníka a osobní hygiena

Soustava orgánů v OVZ

- **Krajské hygienické stanice** jsou správními úřady. V čele krajské hygienické stanice je ředitel. Zřizují se ve všech krajských městech s územními pracovišti v okresních městech
  - Vykonávají státní zdravotní dozor nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností stanovených platnými právními předpisy
- **Zdravotní ústavy** jsou zdravotnickými zařízeními. Provádějí:
  - Vyšetřují a měří složky životních a pracovních podmínek, provádějí poradenskou činnost, pracovně-lékařské služby, přípravu podkladů pro hodnocení a řízení zdravotních rizik a specializovanou diagnostickou péči v oborech mikrobiologie, imunologie, alergologie, parazitologie, gentoxikologie, cytogenetika aj; realizují místní programy výchovy ke zdraví

Státní zdravotní dozor

- Zahajuje se předložením služebního průkazu
  - Při kontrole hluku, vibrací, neionizujícího záření a pískoviště venkovní hrací plochy pro děti prvním úkonem SZD
  - Součástí může být odběr vzorků, měření či jiné expertízy vykonávané přízvanou osobu, která musí být k této činnosti autorizována (expertízy) nebo akreditována (laboratorní činnost).
  - Je ukončen předáním protokolu o SZD, námitky do 3 dnů nebo odvolání ve lhůtách dle Správního řádu.
- Při výkonu státního zdravotního dozoru orgány ochrany veřejného zdraví v rozsahu své působnosti dozírají, zda osoby plní povinnosti stanovené k ochraně veřejného zdraví
  - přímo použitelnými předpisy Evropské unie
  - zákony, vyhláškami a nařízeními vlády
  - jinými závaznými opatřeními, která vydal OOVZ

Zákon o přestupcích

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno

Příklady přestupků

- Podání nebezpečného pokrmu (3 mil. Kč)
- Nedodržení zásad provozní hygieny (2 mil. Kč)
- Nedodržení požadavků na přijetí potravin, uložení potravin, ochranu před kontaminací, na udržování teplot a provedení tepelného ošetření, balení, regulaci škůdců (2 mil. Kč)
- Nevytvoření postupů založených na zásadách HACCP (1 mil. Kč)
- Nedodržení hyg. požadavků pro příjem nebo ošetřování fyzické osoby ve zdrav. zařízení, zásobování vodou, úklid, dezinfekci nebo sterilizaci (1 mil. Kč)
- Nedodržení požadavků na zásobování vodou (500 tis. Kč)
- Nedodržení hyg. požadavků na provoz prádelny, ve které se pere zdrav. prádlo (500 tis. Kč)
- Nezajištění, aby pokrm splňoval výživový požadavek (100 tis. Kč)
- Nezajištění školení (50 tis. Kč)
- Nezajištění požadavků na likvidaci odpadů (10 tis. Kč)

Správní řád (zákon č. 500/2004 Sb.)

Účastníci řízení vystupují ve správním řízení rovnoprávně, aby mohl být poznán skutečný stav věci.

Účastník řízení má právo

- Být informován o zahájení správního řízení a o úkonech správního řízení, namítat podjatost, navrhnout důkazy, nahlížet do spisu (dokumentace, laboratorní zkoušky, výpovědi...), být zastupován, odvolat se.

Správní řízení je službou veřejnosti, zákon proto ukládá zdvořilé jednání úředních osob i účastníků řízení, účastníci jsou však povinni poskytnout součinnost

- Pořádková pokuta až 50.000 Kč
- Možnost předvedení Policií ČR nebo jiným ozdrobjeným sborem

Jednání se vede písemnou korespondencí nebo ústně, o ústním jednání se pořizuje protokol podepsaný všemi účastníky jednání

Trestné činy v ochraně veřejného zdraví

Trestní zákoník: těžké ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 147), těžké ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 148).

- Kdo z nedbalosti způsobí (těžkou) újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony.

Nedbalost:

- a. Pachatel věděl, že porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo
- b. nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Projev účinné lítosti zbavuje trestní odpovědnosti u vybraných trestných činů

Citace právních předpisů

Dle dokumentu „Legislativní pravidla vlády, hlava VI.“
(www.vlada.cz: Důležité dokumenty)

- Citace úplná: Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Citace zkrácená: Zákon č. 258/2000 Sb.
- Citace slovní: Zákon o ochraně veřejného zdraví
- Novelizovaný předpis: Zákon ... ve znění pozdějších předpisů